

Titulació	Tipus	Curs
2502442 Medicina	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Javier Mundet Tuduri

Correu electrònic: xavier.mundet@uab.cat

Equip docent

Javier Flor Escriche

Ana Maria Altaba Barcelo

Joan Juvanteny Gorgals

Francisco Lopez Exposito

Maria Isabel Gonzalez Saavedra

Clara Alavedra Celada

Amada Aguyé Batista

Silvia Guell Parnau

Judit Llussa Arboix

Maria Asuncion Wilke Trinxant

Miguel Angel Sarlat Ribas

Maria Antonia Llauger Rossello

Maria de las Nieves Barragan Brun

Maria del Mar Gili Riu

Victor Miguel Lopez Lifante

Guillem Fluxa Terrasa

Jose Miguel Llovet Lombarte

Montserrat Bare Mañas

Miriam Mulero Collantes

Maria Luz Bravo Vicien

Raquel Gayarre Aguado

Mercedes Roura Olivan

Alba Martínez Escude

Nuria Martínez Sánchez

Pascual Roig Cabo

Immaculada Serra Morera
Ester Llorca Seguí
Jose Manuel Escudero Ibañez
Roser Ros Barnadas
Maria Josefa Perez Lucena
Miquel Cirera Perich
Carmen Exposito Martinez
Pablo Andres Hidalgo Valls
Marta Pallas Ellacuria
Jose Manuel Cruz Domenech
Elisabeth Navarro Fontanellas
Laura Diaz Gete
Monica Rebollar Gil
Arancha González Osuna
Anna Estafanell Celma
David Lacasta Tintorer
Yoseba Canovas Zaldua
Anna Besa Beringes
Cristina Lleal Barriga
Ana Domenech Borrás
Francesc Xavier Cos Claramunt
Jordi Ingla Mas
Lluís Cuixart Costa
Nuria Piquer Farres
Albert Xicola Botifoll

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials, però els candidats haurien de complir els següents prerequisits:

- Estar matriculats a 3er curs
- Seria recomanable fer l'assignatura una vegada s'hagi iniciat la formació clínica
- Tenir aprovades les assignatures de Pràctica Clínica assistencial I i II
- Està matriculat (encara que no aprovat) en l'assignatura de Fisiopatologia i semiologia clínica (3er curs)

Degut a la naturalesa de les pràctiques que es realitzen en un Centre d'Atenció Primària, l'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

El context en el que es desenvolupa l'assignatura de Medicina de Família i Comunitària suposa el primer contacte de l'alumne durant la fase formativa clínica amb el sistema assistencial de l'atenció primària de salut. Es considera que són de l'àmbit de l'atenció primària determinats aspectes de la pràctica clínica assistencial com: l'atenció domiciliària, l'abordatge preventiu i comunitari de les conductes, estils de vida i problemes de salut, la continuïtat assistencial durant tota la vida dels pacients (incloent final de vida), la gestió integral del pacient pluripatològic i fràgil i l'abordatge familiar de determinats problemes.

A més a més en l'atenció primària, és on es desenvolupa el procés diagnòstic de molts problemes de salut, on es defineixen els criteris d'interconsulta i derivació, i on es te cura per assegurar l'anomenat "*continuum assistencial*", és a dir, la coordinació amb altres nivells assistencials i amb els recursos sociosanitaris i comunitaris.

Ateses aquestes característiques i condicions, en aquesta assignatura es pretén que l'alumne prengui consciència de la importància de la entrevista clínica amb el pacient, del paper de les activitats preventives, la presa de decisions diagnòstiques i terapèutiques en un entorn d'incertesa i complexitat, i la presa de decisions centrada en el pacient. Tanmateix es posaran les bases de com fer recerca en l'atenció primària.

Es consideren com objectius formatius d'aquesta assignatura els següents:

- Conèixer l'equip d'atenció primària i dels seus integrants
- Ús apropiat de l'entrevista clínica en el supòsit d'haver de donar males notícies
- Coneixement de l'atenció domiciliària
- Activitats preventives
- Pacient pluripatològic i polimedicat
- Introducció a la recerca en atenció primària
- Introducció la deprescripció i la prevenció quaternària

Aquesta assignatura es complementa amb altres assignatures com els AIMs i Fisiopatologia i semiologia clínica.

Competències

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant oral com escrita, amb els pacients, els familiars i acompanyants, per facilitar-los la presa de decisió, el consentiment informat i el compliment de les prescripcions.
- Demostrar que coneix les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut.
- Demostrar una experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i altres recursos del sistema sanitari.
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent sobre els problemes que afligeixen al malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capaci per dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, acompanyants, metges i altres professionals sanitaris.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica.
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.

- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
- Valorar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Resultats d'aprenentatge

1. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc d'incertesa.
2. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
3. Conèixer els elements bàsics de la comunicació de resultats de la recerca clínica.
4. Descriure el procés de comunicació i el seu efecte sobre la relació professional-pacient.
5. Descriure el sistema d'avaluació de programes de salut i fer una anàlisi crítica d'aquest sistema.
6. Descriure els nous problemes de salut resultants dels moviments migratoris que s'atenen en l'atenció primària.
7. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals.
8. Explicar els elements a tenir en compte per valorar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep als CAP.
9. Fer una anamnesi i exploració física completa per aparells i sistemes en adults i nens.
10. Identificar els elements bàsics de l'entrevista metge-pacient en un entorn propi d'alta accessibilitat i presència, amb atenció longitudinal.
11. Identificar les formes de presentació dels diferents processos patològics.
12. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
13. Observar l'actitud terapèutica, el curs evolutiu i la seva prevenció en els casos que sigui possible.
14. Participar en les discussions per solucionar els problemes clínics plantejats.
15. Qüestionar un model simple per explicar l'estat de salut/malaltia de les persones.
16. Redactar una història clínica completa de manera sistematitzada.
17. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
18. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

- Ús apropiat de l'entrevista clínica en situacions especials com és el donar males notícies que permeti: identificar les demandes i els motius de consulta, identificar els aspectes i les possibilitats diagnòstiques i terapèutiques, conèixer les tècniques de recolzament narratiu, exploració dels símptomes guia i avaluació dels aspectes psicosocials.
- Coneixement de l'atenció domiciliària: els motius de consulta, el papers dels diferents professionals, ús apropiat de tècniques diagnòstiques i terapèutiques a la capçalera del malalt, paper del cuidador i de l'entorn familiar i comunitari.
- Activitats preventives: coneixements de les activitats preventives de l'adult (vacunes, cribratges de factors de risc cardiovascular, cribratges de neoplàsies, promoció de salut (activitat física, alimentació saludable...), i de salut mental.
- Pacient pluripatològic i poli medicat: identificar els problemes del maneig del malalt pluripatològic, de l'ús de la polimedicació i interaccions farmacològiques i identificació de les comorbiditats
- Conèixer els elements bàsics de la comunicació de resultats de la investigació clínica en atenció primària
- Conèixer com i quan s'ha de fer la de prescripció en els pacients poli medicats. Quan no aporten valor determinats fàrmacs al pacient, augmentant el risc d'efectes secundaris i interaccions entre ells. Importància de la prevenció quaternària.

Blocs distribuïts

- A. Entrevista clínica
- B. Atenció domiciliària
- C. Pacient pluripatològic i polimedicat
- D. Activitats preventives
- E. Introducció a la investigació en atenció primària
- F. De prescripció i prevenció quaternària

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques clíniques assistencials (PCA)	21	0,84	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18
SEMINARIS	12	0,48	1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 12, 15, 18
Tipus: Autònomes			
EL-LABORACIÓ DE TREBALLS/ESTUDI PERSONAL	39,9	1,6	3, 5, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 18

Aquesta Guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents (UD), que ho explicaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través del professors responsables de l'assignatura a les UDH.

Pel present curs, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH són:

Departament(s) responsable(s): Medicina

Responsable de Facultat: Asuncio Wilke Trinxant (MariaAsuncion.wilke@uab.cat)

Responsables UD Vall d'Hebron: Joan Juvanteny (juvanteny@gmail.com) i Isabel Navarro Fontanellas (enavarrof.ics@gencat.cat)

UD Germans Trias i Pujol: Asunció Wilke (awilke.bnm.ics@gencat.cat) y Judith Llussa (jllussa.bnm.ics@gencat.cat)

UD Sant Pau: Mª Antonia LLauger (mallauger@gencat.cat)

UD Parc Taulí: Montserrat Baré (mbare.mn.ics@gencat.cat)

Pràctiques: Tipologia Pràctiques clíniques assistencials (PCA), activitat dirigida.

Pràctica clínica en CAP, durant 5 dies lectius (21 hores). Grups 2 alumnes.

Seminaris: Tipologia seminaris. Grups de fins a 25 alumnes, 6 sessions de 2 hores (10 minuts per l'avaluació). Lloc de programació: UD.

Seminari 1: Entrevista clínica (Com donar males notícies)

Seminari 2: Les bases de la recerca en l'atenció primària

Seminari 3: Atenció domiciliària

Seminari 4: Activitats preventives

Seminari 5: El malalt pluripatològic i polimedicat

Seminari 6: De prescripció i prevenció quaternària

Donades les característiques dels seminaris (treball amb casos clínics) es necessari que l'alumne hagi estudiat els continguts dels seminaris prèviament i que tindran a la seva disposició en el Campus Virtual.

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació de casos clínics i/o habilitats en els seminaris	15%	0,7	0,03	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 18
Avaluació de tipus pràctic	35%	0,4	0,02	1, 3, 4, 5, 9, 10, 13, 16
Avaluació mitjançant proves objectives: ítems de resposta múltiple	50%	1	0,04	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única

L'avaluació de l'assignatura és continuada mitjançant l'assistència i la valoració de les diferents tipologies docents.

Ara bé, per poder aprovar l'assignatura **ÉS IMPRESCINDIBLE**:

- L'assistència de l'alumne al 100% de les Pràctiques clíniques en el CAP (5 dies)
- L'assistència de l'alumne al 100 % dels seminaris (6 seminaris)
- Assolir una nota mínima en la prova final dels seminaris de 5 punts (sobre 10)
- Assolir una nota mínima en l'examen final de l'assignatura de 5 (sobre 10)

L'avaluació final constarà de 3 avaluacions consecutives

1.- Avaluació de Pràctiques en el Centre d'Atenció Primària

L'avaluació la farà el tutor clínic de les pràctiques en el CAP, i constarà de:

- a) L'assistència i puntualitat a les pràctiques (màxim 5 punts)
- b) L'actitud del estudiant (màxim 4 punts)
- c) La participació i integració en el grup clínic (màxim 3 punts)
- d) La progressió de coneixements (màxim 4 punts)
- e) La progressió de les habilitats (màxim 4 punts)

El pes d'aquesta avaluació en la nota final serà del 35%.

2.- Avaluació dels Seminaris

Els coneixements i les habilitats adquirits en els seminaris s'avaluaran amb una prova de preguntes curtes (entre 2 i 4) o la valoració d'un cas clínic relacionat amb el temari del seminari. Es farà al final del seminari (10 minuts)

El pes d'aquesta avaluació en la nota final serà del 15%.

3.- Avaluació mitjançant proves objectives: ítems de resposta múltiple

- 1) Serà una prova tipus test amb resposta múltiple i/o pregunta curta
- 2) En la prova tipus test hi hauran varies respostes. Una sola serà correcta. Les no contestades no restaran de la nota final. Les incorrectament contestades restaran de la puntuació final
- 3) La Matricula d'Honor es donarà entre les millors notes assolides. La puntuació mínima necessària per tenir accés a MH és 9,5.

El pes d'aquesta avaluació en la nota final serà del 50 %

ESTUDIANT NO AVALUABLE

Un estudiant no serà avaluable en qualsevol de les situacions següents:

- a) No haver assistit als 5 dies de pràctiques en el CAP (100%)
- b) No haver assistit als 6 seminaris (100%)

PROVA FINAL DE RECUPERACIÓ

Els estudiants que no superin l'examen de l'assignatura amb una nota inferior a 5 o que, per motius personals, no l'hagin pogut fer, es podran presentar a una prova de recuperació.

SUSPENS DE L'ASSIGNATURA

En el cas que l'alumne no aprovi l'assignatura, caldrà matricular-se de nou en el curs següent (o posteriors).

L'alumne que hagi suspès l'assignatura, si ha realitzat el 100% de les pràctiques en el CAP, no caldrà que repeteixi les pràctiques en el CAP però serà obligatòria l'assistència de nou als seminaris per poder presentar-se de nou a l'examen de l'assignatura.

Bibliografia

ENTREVISTA CLÍNICA

- 1.- Borrell F, Bosch JM. Entrevista clínica y relación asistencial. La atención centrada en la persona. Dins: Martin Zurro A, Cano Pérez JF, Gené Badia J. Atención primaria: principios, organización y métodos en medicina de familia. 8ª ed. Barcelona: Elsevier; 2019. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1eqfv2p/alma991010488765406709
- 2.-Buckman R. How to break bad news: a guide for health care professionals. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1992.
- 3.- Epstein Ronald M, Street Richard L. Shared Mind: Communication, Decision Making, and Autonomy in Serious Illness. Ann Fam Med. 2011; 9(5):454-461. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1c3utr0/cdi_pubmedcentral_primary_oai_pubmedcentral_nif

ATENCIÓ DOMICILIARIA

- 1.-Cegri F, Limón E. Paciente en el domicilio. Dins: Martin Zurro A, Cano Pérez JF, Gené Badia J. Atención Primaria. 8ª ed. Barcelona: Elsevier; 2019. p. 486-509.
- 2.- Badia-Rafecas W, Bonilla-Ibern M, Buendia-Surroca C, Cegri-Lombardo F, Company-Fontané J, Contel-Segura JC, et al. Programa de millora de l'atenció al domicili des de l'atenció primària de salut. Barcelona: Institut Català de la Salut; 2010. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1eqfv2p/alma991000932029706709
- 3.- Corrales Nevado A, Alonso Babarro A, Rodríguez Lozano MA. Continuidad de cuidados, innovación y redefinición de papeles profesionales en la atención a pacientes crónicos y terminales. Informe SESPAS. Gaceta sanitaria. 2012; 26(S1): 63-68. Disponible a: [https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1c3utr0/cdi_crossref_primary_10_1016_j_gaceta_2011_09_\(](https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1c3utr0/cdi_crossref_primary_10_1016_j_gaceta_2011_09_()

MALALT PLURIPATOLOGIC

- 1.- Martin C, Wilke MA, Lopez Grau M. Paciente anciano. Dins: Martin Zurro A, Cano Pérez JF, Gené Badia J. Atención Primaria. 8ª ed. Barcelona: Elsevier; 2019. P. 440-461.
- 2.- Contel Segura JC, Santaeugenia Gonzalez J, Gutierrez Jimenez N. Paciente crónico en situación de multimorbilidad y complejidad. Dins: Martin Zurro A, Cano Pérez JF, Gené Badia J. Atención Primaria. 8ª ed. Barcelona: Elsevier; 2019. p. 462-485.

ACTIVITATS PREVENTIVES

- 1.- Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria. Programa de actividades preventivas y de promoción de la salud. Resumen recomendaciones 2020 [Internet]. [Barcelona]: SEMFyC; 2020. Disponible a: <https://papps.es/resumen-recomendaciones-2020/>
- 2.- Actualización 2020 - PAPPS. Atención Primaria. 2020 Noviembre; 52(S2): 1-172. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1eqfv2p/alma991010358992106709

RECERCA EN ATENCIO PRIMÀRIA

- 1.-Miquel Collell C, Bosch Aparici X, Visa Esteve J, Guilera MJ, Pujol Borrell R. Guia de bona pràctica en la recerca en ciències de la salut de l'ICS. Barcelona: Institut Català de la Salut; 2015. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1eqfv2p/alma991008954529706709
- 2.- Ètica de la investigació AMF 2015;11(4):191-198

DEPRESCRIPCIÓ I PREVENCIÓ QUATERNÀRIA

- 1.- Sallevelt BTGM, Egberts TCG, Huibers CJA, Ietswaart J, Drenth-van Maanen AC, Jennings E, et al. Detectability of Medication Errors With a STOPP/START-Based Medication Review in Older People Prior to a Potentially Preventable Drug-Related Hospital Admission. Drug Saf. 2022 Dec;45(12):1501-1516. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1c3utr0/cdi_pubmed_primary_34729774

- 2.- Seppala LJ, Kamkar N, van Poelgeest EP, Thomsen K, Daams JG, Ryg J, et al. Medication reviews and deprescribing as a single intervention in falls prevention: a systematic review and meta-analysis. *Age Ageing*. 2022 Sep 2;51(9):afac191. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1c3utr0/cdi_pubmedcentral_primary_oai_pubmedcentral_nif
- 3.- Altisent R. La relación con la industria farmacéutica: una cuestión ética de alta prevalencia en medicina de familia. *Atención Primaria*. 2003; 32(2): 106-109. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1c3utr0/cdi_latinindex_primary_oai_record_421230
- 4.- Mialon M, Vandevijvere S, Carriedo-Lutzenkirchen A, Bero L, Gomes F, Petticrew M, et al. Mechanisms for addressing and managing the influence of corporations on public health policy, research and practice: a scoping review. *BMJ Open*. 2020; 10(7): e034082. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1c3utr0/cdi_pubmed_primary_32690498
- 5.- ABIM Foundation. Choosing wisely: clinician lists [Internet]. Philadelphia, PA: ABIM Foundation. 2023. Disponible a: <https://www.choosingwisely.org/clinician-lists/>
- 6.- Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria. Recomendaciones NO HACER. Barcelona: SemFYC; 2014. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/cugbh/alma991010762927706709

Programari

No cal programari específic

Llista d'idiomes

La informació sobre els idiomes d'impartició de la docència es pot consultar a l'apartat de CONTINGUTS de la guia.